

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN DE KRUISING VAN DE E17 EN DE TRILOYSTRAAT TE REKKEM EN LAUWE (MENEN) (WEST-VLAANDEREN)

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1017

Rapport opgemaakt door: Glenn De hooghe

Derbystraat 51

9051 Gent

Januari 2020

Dossiernr.: 27235.R.01 (intern)

Projectode AOE: 2019K319

INHOUD

1	Inleiding.....	4
2	Gemotiveerd advies	5

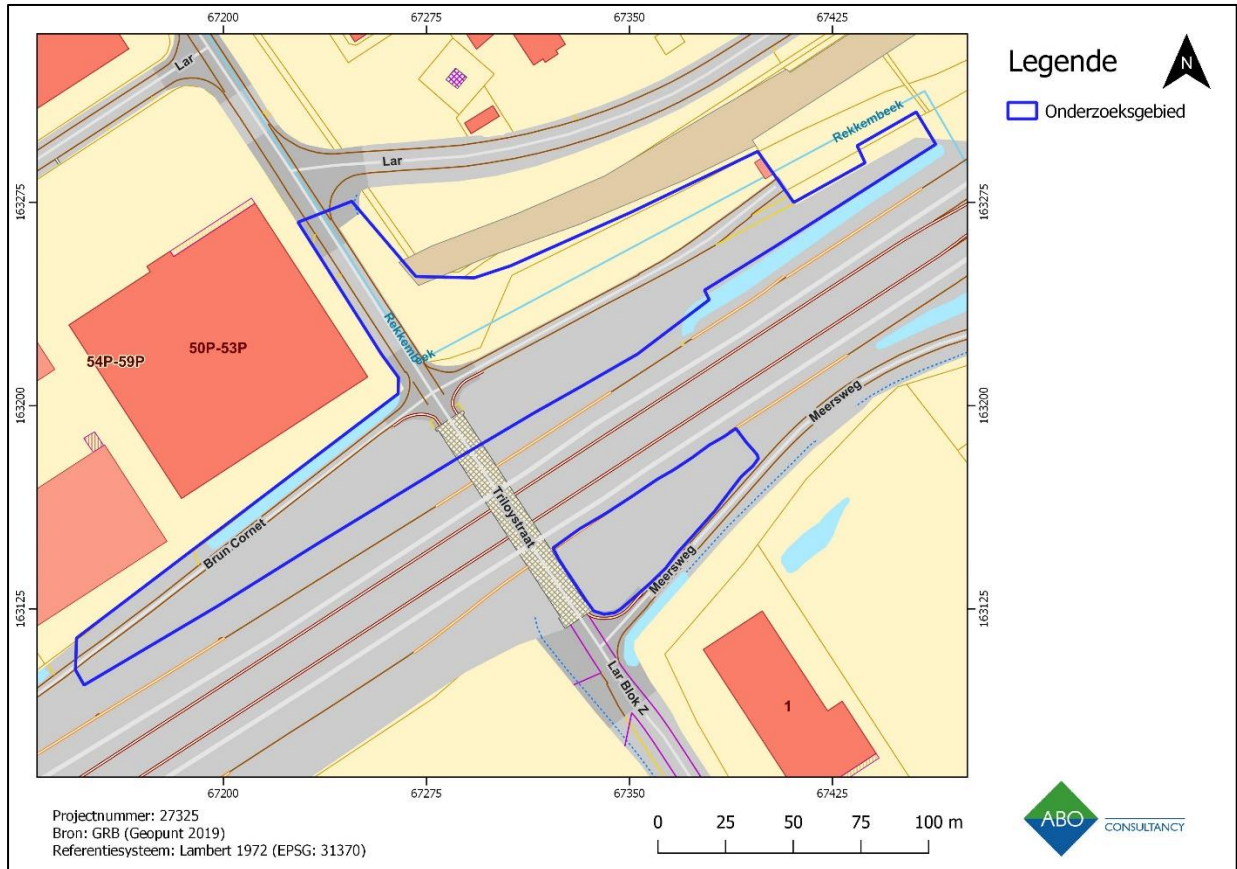
LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: GRB-basiskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied	4
--	---

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 INLEIDING

In het kader van bodemsaneringswerken ter hoogte van de kruising van de E17 met de Triloystraat te Rekkem en Lauwe (Menen) wordt een bodemingreep beoogd van ca. 15.088m². Deze ingreep overschrijdt de wettelijk bepaalde grenswaarde van 1.000m² buiten een archeologische zone, waardoor het Onroerend Erfgoeddecreet (art. 5.4.) de opmaak van een archeologienota verplicht ter evaluatie en waardering van het archeologisch potentieel van het betrokken bodemarchief.

Figuur 1: GRB-basiskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Deze archeologienota werd opgemaakt door ABO nv naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor bodemsaneringswerken ter hoogte van de kruising van de E17 met de Triloystraat te Rekkem en Lauwe, twee deelgemeentes van Menen. Het doel van dit onderzoek is driedelig. Ten eerste wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Het antwoord op deze onderzoeksvragen luidt als volgt:

- 1) Het onderzoeksgebied bevindt zich landschappelijk gezien binnen het westelijke deel van het lemig Schelde-Leie interfluvium, meer bepaald aan de voet van de noordelijke flank van een heuvelkam. Doorheen het onderzoeksgebied stroomt een noordwest-noordoost georiënteerde waterloop, namelijk de Rekkembeek. Deze landschappelijke ligging, i.e. hoger gelegen en in de nabijheid van water, was van oudsher interessant voor menselijke occupatie.

De ondergrond ter hoogte van het onderzoeksgebied wordt bepaald door de ligging ervan en bestaat hoofdzakelijk uit een gekarteerde **Lca**-bodem. Dit is een zwak gleyige zandleembodem met een textuur B-horizont. Ten noordoosten wordt het onderzoeksgebied gekarteerd als **Ldp**- en **Lcp**-bodem. Eerstgenoemde is een matig natte gleyige zandleembodem zonder profielontwikkeling en laatstgenoemde is een matig droge zandleembodem zonder profielontwikkeling. Ter hoogte van de overgang van de Triloystraat naar de Lar wordt het **Lep(o)**-bodemtype gekarteerd. Dit is een zeer natte en sterk gleyige zandleembodem met een reductiehorizont zonder profielontwikkeling.

Op basis van landschappelijk en archeologisch onderzoek kunnen de oudst gekende resten en/of sporen van menselijke aanwezigheid uit de omgeving van het onderzoeksgebied aangetroffen worden uit de steentijden. Het gaat om verschillende losse vondsten van lithisch materiaal dat tijdens veldprospecties werden aangetroffen. Van deze vondsten zijn geen nadere determinaties of dateringen gekend. In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied zijn er geen indicaties voor sporen uit de metaaltijden of de Romeinse periode. Uit de middeleeuwen zijn in de omgeving van het onderzoeksgebied een groot aantal sites met walgracht gekend. Daarenboven werd tijdens veldprospecties ook heel wat middeleeuws aardewerk aangetroffen. Daarnaast brachten diezelfde veldprospecties ook heel wat post-middeleeuws aardewerk en bouwmetaal daterend tot de Nieuwe Tijd aan het licht.

Op basis van bovenstaande informatie is de kans reëel om resten en/of sporen van menselijke aanwezigheid uit de steentijd, middeleeuwen en Nieuwe Tijd aan te treffen ter hoogte van het onderzoeksgebied. Het gaat voor alle bovenstaande periodes echter om losse vondsten zonder duidelijke context. Gezien het gaat om losse vondsten, die geregistreerd werden tijdens veldprospecties op akkerland, hebben landbouwactiviteiten waarschijnlijk een negatieve impact gehad op de bewaring van mogelijke site(s). Het materiaal werd immers opgeploegd waardoor er een aantasting van het archeologische bodemarchief heeft plaatsgevonden. In welke mate er verstoring of vernietiging van de site(s) heeft plaatsgevonden kan op basis van de beschikbare informatie niet bepaald worden. Het kan echter niet uitgesloten worden dat er zich mogelijks ook resten uit andere archeologische perioden bevinden. In deze situatie dient rekening gehouden te worden met de kans op bewaring van archeologische resten, de geplande bodemingrepen en de mogelijke kenniswinst bij eventueel verder onderzoek

- 2) Cartografische bronnen toonden aan dat het onderzoeksgebied gedurende een drietal eeuwen onbebouwd gebleven is binnen een zeer agrarisch/landelijk landschap. Op de Villaretkaart (1745-1748) is te zien dat het tracé van de huidige Triloystraat vanaf de 18de eeuw reeds in gebruik was als lokale weg. Op verschillende historische kaarten zijn, verspreid over het landschap, een aantal middeleeuwse sites met walgracht waar te nemen. Op recente orthofoto's is te zien dat de E17 rond het einde van de jaren 1960 werd aangelegd en dat de bermen toen hun huidige karakter kregen. Verder is het op orthofoto's duidelijk dat er zich ten noorden van het onderzoeksgebied een industriepark ontwikkelde die gepaard ging met bodemversturende ingrepen zoals de aanleg van wegverhardingen en nutsleidingen. Daar waar binnen het onderzoeksgebied nutsleidingen aanwezig zijn, is er sprake van een verstoring van 1m breed en diep waardoor er kan aangenomen worden dat mogelijk archeologisch interessante lagen reeds verstoord of aangetast zijn. Bijkomend dient rekening gehouden te worden met de impact van de geplande werken op het bodemarchief. Zo wordt het grootste deel van het onderzoeksgebied, namelijk bijna volledige berm ten noorden van de E17, niet bedreigd door een bodemingreep aangezien het gaat om het aanvullen van de reeds geplaatste folie met een leeflaag. De zuidelijke berm en een klein deel van de noordelijke berm zullen ontgraven worden tot 0,80 m-MV waardoor dus slechts een beperkte zone verstoord zal worden.
- 3) Door de recente oorsprong van beide bermen die dateert rond het einde van de jaren 1960 en eerdere verstoringen door de aanleg van nutsleidingen ter hoogte van het onderzoeksgebied is het **potentieel tot kennisvermeerdering** voor het aantreffen van *in situ* archeologische resten en sporen uit de steentijd, middeleeuwen en Nieuwe Tijd **laag tot nihil**. Daarenboven dient ook rekening gehouden te worden met de beperkte omvang van de zones waar een effectieve bodemingreep zal plaatsvinden, namelijk de volledige zuidelijke berm en twee smalle stroken ter hoogte van de noordelijke berm. Dit zorgt er voor dat er slechts een zeer beperkt en versnipperd ruimtelijk inzicht kan bekomen worden bij eventueel verder archeologisch onderzoek. Bovendien hebben bodemonderzoeken uitgewezen dat de ophoging van beide bermen gebeurde met sterk verontreinigde grond. Uit studies bleek de bodem vervuild te zijn met chroom, nikkel, arseen en fenantreen. Deze stoffen zijn schadelijk en kunnen ernstige gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Deze grond mag dus ook niet aangeraakt worden met de huid en ook het inademen van chroom in vluchtige vorm dient vermeden te worden (Bautmans 2015).

Op basis van bovenstaande argumenten wordt **geen verder archeologisch vooronderzoek** nodig geacht en maakt dat er voor het onderzoeksgebied **vrijgave** wordt geadviseerd.